

Warszawa, 10.05.2024 r.

prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Robert Gałązkowski
Kierownik Zakładu Ratownictwa Medycznego
Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

**Recenzja rozprawy doktorskiej
lekarza medycyny Mateusza Stróżyka**

zatytułowanej „Medyczne czynności ratunkowe prowadzone przez zespoły ratownictwa medycznego w przypadku porodów pozaszpitalnych. Analiza standardów postępowania, skuteczności opieki i czynników wpływających na niepowodzenie położnicze”

na stopień doktora w dziedzinie nauk medycznych w dyscyplinie nauk medycznych
napisana pod kierunkiem dr. hab. n. med. Jacka Smereki, prof. UMW

Przedstawiona mi do oceny praca lekarza medycyny Mateusza Stróżyka „Medyczne czynności ratunkowe prowadzone przez zespoły ratownictwa medycznego w przypadku porodów pozaszpitalnych. Analiza standardów postępowania, skuteczności opieki i czynników wpływających na niepowodzenie położnicze” została oparta na cyklu jednorodnych i spójnych tematycznie publikacji, które ukazały się w czterech recenzowanych czasopismach naukowych, umieszczonych na liście filadelfijskiej o sumarycznej punktacji MNiSW wynoszącej 290 punktów oraz współczynnika oddziaływania IF wynoszącym 9,9.

Recenzję rozprawy doktorskiej rozpocząłem z podobnym przekonaniem co Autor, że zagadnienia związane z bezpieczeństwem i jakością opieki nad kobietami w trakcie porodu pozaszpitalnego są niezwykle istotne. W kontekście praktyki medycznej, szczególnie dla położnych, ratowników medycznych jak i lekarzy, właściwe postępowanie w przypadku porodów poza szpitalem może mieć kluczowe znaczenie dla zdrowia matki i dziecka. Podobnie jak Autor uważam, że sytuacja demograficzna w Polsce zmusza nas do refleksji i działań, dzięki czemu będziemy w stanie przygotować nasz system ochrony zdrowia do nadchodzących, koniecznych zmian. Moja wieloletnia obserwacja działania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego z pozycji byłego dyrektora Lotniczego Pogotowia Ratunkowego wskazuje, że coraz większym wyzwaniem stają się na etapie przedszpitalnym hysterotomie ratunkowe. To z kolei generuje potrzebę dużo szerszego szkolenia szczególnie dla lekarzy funkcjonujących w systemie Państwowego Ratownictwa Medycznego.

Niezwykle istotne jest zwrócenie uwagi przez Autora na trendy panujące w innych krajach europejskich. Dzięki czemu możliwe jest odpowiednie przygotowanie kadry medycznej na postępujące zmiany. Zgadzam się również, że w Polsce spadła liczba zespołów

ratownictwa medycznego z lekarzem. Ten panujący od lat trend z pewnością zwiększy odpowiedzialność i potrzebę interwencji ratowników medycznych i pielęgniarek pracujących w podstawowych zespołach ratownictwa medycznego.

Przedstawiona do oceny praca liczy 70 stron i obejmuje wprowadzenie, założenia i cel pracy, omówienie wyników przedstawionych w publikacjach i streszczenie, a także pełne teksty 4 artykułów naukowych, których Doktorant jest pierwszym autorem wraz z załączonymi oświadczeniami współautorów oraz propozycją zmian w karcie medycznych czynności ratunkowych.

Celem pracy przeglądowej było zebranie i podsumowanie dostępnych informacji na temat nieplanowanych porodów poza szpitalem, z głównym naciskiem na ukazanie zagrożeń, cech klinicznych oraz doświadczeń matek i personelu medycznego. Celem pracy ankietowej Doktoranta było zidentyfikowanie głównych czynników wpływających na wybór miejsca porodu przez kobiety w okresie pandemii COVID-19 w Polsce. Natomiast celem pierwszej pracy badawczej było określenie częstości interwencji zespołów ratownictwa medycznego w przypadku planowanych porodów domowych z udziałem położnej oraz analiza charakterystyki pacjentek i działań podejmowanych przez zespoły ratownictwa medycznego w sytuacjach skomplikowanych porodów domowych. Z kolei celem drugiej pracy badawczej było określenie częstości porodów, które zostały przyjęte przez członków zespołów ratownictwa medycznego w Polsce, identyfikacja przeprowadzanych procedur, porównanie tych działań w zależności od obecności lub braku lekarza w zespole oraz ocena stanu noworodka po porodzie.

Praca ankietowa "Determinants of place of delivery during the COVID-19 pandemic - internet survey in Polish pregnant women" opublikowana została w czasopiśmie *Medicina*, 2022, vol. 58, nr 6, art.831 [10 s.]. W badaniu uczestniczyło 517 respondentek i zostało przeprowadzone przy użyciu oryginalnie przygotowanego kwestionariusza. Autor ocenił częstotliwość rozważania porodu domowego przez pacjentki i wskazał najistotniejsze czynniki, które skłaniały je do tej decyzji. Określił również czynniki, które grupę przeciwną zniechęcało do porodu domowego. W badaniu określono, jakie czynniki determinują wybór miejsca porodu podkreślając jako najważniejsze możliwość obecności partnera przy porodzie, doskonałe warunki sanitarno-higieniczne jak również odpowiednią odległość do szpitala i dostępność znieczulenia podpajęczynówkowego.

Powyższa praca opublikowana została w recenzowanym czasopiśmie naukowym. Praca ta idealnie komponuje się z tematyką określoną w rozprawie doktorskiej i stanowi idealny wstęp do cyklu prac.

Kolejna praca oryginalna "EMS interventions during planned out-of-hospital births with a midwife: a retrospective analysis over four years in the Polish population" opublikowana została w czasopiśmie *Journal of Clinical Medicine*, 2023, vol. 12, nr 24, art.7719 [10 s.]. Badanie zostało oparte na danych uzyskanych z Krajowego Centrum Monitorowania Ratownictwa Medycznego i obejmowało wszystkie 41335 interwencji w ramach systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego u kobiet w ciąży w latach 2018-2022. Autor ocenił częstość interwencji zespołów ratownictwa medycznego w przypadku planowego porodu domowego przy asyście położnej oraz wskazał powody wezwań. Wykazał, że w większości przypadków interwencje zdarzają się rzadko i są nieskomplikowane. Autor jednak rozsądnie zauważył i podkreślił fakt, iż w tym czasie zdarzyły się również pojedyncze sytuacje

dramatyczne tj. zaburzenia akcji serca płodu czy dystocja barkowa, która pomimo zastosowanych manewrów przez położną nie przyczyniły się do porodu.

Powyższa praca opublikowana została w recenzowanym czasopiśmie i bezsprzecznie jest unikatowym badaniem omawiającym tematykę porodów pozaszpitalnych.

Następna praca oryginalna "Emergency medical team interventions in Poland during out-of-hospital deliveries: A retrospective analysis" opublikowana została w czasopiśmie Adv Clin Exp Med. Badanie, tak jak i praca poprzednia, zostało oparte na danych uzyskanych z Krajowego Centrum Monitorowania Ratownictwa Medycznego. Autor ocenił częstotliwość przyjmowania porodów bezpośrednio przez zespoły ratownictwa medycznego. Wskazane zostały najczęściej wykonywane procedury. Dzięki ww. pracy ukazane zostały liczne braki w dokumentacji oraz najprawdopodobniej nieprawidłowe rozumienie niektórych kodów ICD-10 tj. np. 73.531, który jest zarezerwowany do porodu miednicowego. Autor wskazał również, że ze względu na liczne braki w dokumentacji należy zaproponować unikatowe rozwiązanie - autorski dedykowany formularz, który mógłby być zastosowany celem zapewnienia prawidłowo uzupełnionej dokumentacji. Podkreślił również konieczność ciągłego szkolenia w zakresie udzielanej pomocy rodzącej i noworodkowi ze względu na fakt, że liczba interwencji w ciągu najbliższych lat najprawdopodobniej będzie rosła. W pracy została również podniesiona kwestia leków, które ratownicy medyczni i pielęgniarki systemu mogą zaordynować samodzielnie. Zwrócił uwagę na brak samodzielnego stosowania oksytocyny, która jest rekomendowana w III okresie porodu u każdej pacjentki rodzącej według wskazań WHO.

Powyższa praca opublikowana została w recenzowanym czasopiśmie naukowym. Praca ta doskonale komponuje się z tematyką określoną w rozprawie doktorskiej i stanowi jej trzon merytoryczny. Autor wskazał problemy, z którymi najprawdopodobniej w najbliższych latach będzie musiała się zmagać opieka przedszpitalna oraz wskazał rozwiązanie najważniejszych z nich.

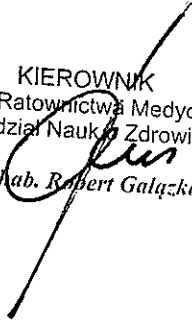
Ostatnią składową rozprawy doktorskiej jest praca przeglądowa „Birth before arrival - is there anything to be afraid of?” opublikowana w recenzowanym czasopiśmie Ginekologia Polska (2022, vol. 93, nr 9, s. 761-764). Powyższa praca wskazuje na posiadanie przez Doktoranta wysokiego poziomu wiedzy z omawianej tematyki.

Rozprawa doktorska lekarza medycyny Mateusza Stróżyka „Medyczne czynności ratunkowe prowadzone przez zespoły ratownictwa medycznego w przypadku porodów pozaszpitalnych. Analiza standardów postępowania, skuteczności opieki i czynników wpływających na niepowodzenie położnicze” stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego oraz wykazuje wiedzę teoretyczną Kandydata, jak też umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Uzyskane wyniki w mojej ocenie są niezwykle istotne i mają walory poznawcze, ale przede wszystkim praktyczne. Wygląda na to, że konieczne będą dalsze kroki w celu dostosowania naszego systemu opieki zdrowotnej do nowych wyzwań, które mogą pojawić się w najbliższej przyszłości.

Podsumowując przedłożona mi do oceny rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 187 ust. 1-4 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” i dlatego też zwracam się do Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Uniwersytetu

Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu o dopuszczenie lekarza medycyny Mateusza Stróżyka do dalszych etapów przewodu doktorskiego, a z racji opublikowania wyników badań i niezwykle praktycznego znaczenia wnioskuję również o jej wyróżnienie.

KIEROWNIK
Zakładu Ratownictwa Medycznego
Wydział Nauk o Zdrowiu

prof. dr hab. Robert Galęzkowski